

ЗАТВЕРДЖЕНО
Педагогічною радою № 2
від 16.10.2020 р.
Директор Хотинської
ЗОШ І-ІІІ ступенів № 1
_____ Сіногач Н. Л.

Алгоритм дій учасників освітнього процесу щодо виявлення, реагування та перенаправлення дітей в ситуаціях жорсткого поводження, домашнього насильства у Хотинській ЗОШ І-ІІІ ступенів № 1, визначений постановою Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 р. № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі».

№ п/п	Алгоритми дій під час ситуації жорсткого поводження з дитиною, домашнього насильства	Відповідальний
1.	- Забезпечує виявлення дітей, які постраждали від жорсткого поводження або життя чи здоров'ю яких загрожує небезпека, домашнього насилля. - Приймає заяви/повідомлення від фізичних та юридичних осіб про випадки жорсткого поводження з дітьми або життя чи здоров'ю яких загрожує небезпека, домашнього насилля. - Визначає уповноваженого спеціаліста з числа працівників закладу для проведення невідкладних заходів реагування у разі виявлення фактів насильства або отримання заяв/повідомлень від постраждалої особи/ інших осіб. - Протягом доби інформує, зокрема за допомогою телефонного зв'язку органи ювенальної превенції Хотинського відділення поліції Кельменецького відділу ГУНП у Чернівецькій області та службу у справах дітей Хотинської районної державної адміністрації	Дирекція школа
2.	- Приймає заяви/повідомлення про випадки жорсткого поводження з дітьми або життя чи здоров'ю дитини яких загрожує небезпека, домашнього насилля та передає дирекції школи для подальшого реагування. - У випадку особистого виявлення дітей, вживає заходів для припинення жорсткого поводження, домашнього насилля. - Невідкладно надає дитині належну допомогу та за потреби забезпечує надання екстреної медичної допомоги - Проводить первинне опитування учасників інциденту: постраждалої особи, кривдників та свідків. - Проводить з батьками та іншими учасниками освітнього процесу роз'яснювальної та виховної роботи із запобігання, протидії негативним проявам та наслідкам жорсткого поводження з дітьми, домашнього насилля.	Практичний психолог, Класний керівник
3.	Надає дитині належну допомогу та за потреби забезпечує надання екстреної медичної допомоги.	Медична сестра

4.	- У разі виявлення жорстокого поводження чи домашнього насилля звертаються до адміністрації школи. - Можуть поспілкуватися з дитиною дотримуючись Алгоритму ведення діалогу з дитиною, яка потрапила в ситуацію насильства або загрози його вчинення.	Батьки здобувачів освіти або інші законні представники
5.	Дитина яка потрапила в ситуацію насильства, або є загроза повторення ситуації домашнього насильства, вона обов'язково має звернутися до будь-кого із зазначених у списку нижче: - поліція за номером «102»; - на Національну дитячу лінію за номером 0-800-500-225 або 116 111 (безкоштовно зі стаціонарного та мобільного, анонімно, конфіденційно) на Урядовий кол-центр 1547; - до дорослих кому він довіряє (батьки, вчитель, старший брат/сестра, інший родич); - дирекції школи; - практичного психолога, соціального педагога; - класного керівника; - служби у справах дітей; - працівників ювенальної превенції; - іншим особам, яким довіряє.	Дитина яка постраждала від жорстокого поводження чи домашнього насилля
6.	Якщо дитина розуміє, що скоїла насильницькі дії/вчинки вона має звернутися до будь-кого із зазначених у списку нижче: - поліція за номером «102»; - на Національну дитячу лінію за номером 0-800-500-225 або 116 111 (безкоштовно зі стаціонарного та мобільного, анонімно, конфіденційно) на Урядовий кол-центр 1547; - до дорослих кому він довіряє (батьки, вчитель, старший брат/сестра, інший родич); - дирекції школи; - практичного психолога, соціального педагога; - класного керівника, вчителю; - дорослих, яким довіряє.	Дитина яка скоїла насильницькі вчинки
7.	Якщо дитина побачила ситуацію насильства, володіє інформацією про скоєння домашнього насильства, має повідомити будь кому у зазначених у списку нижче: - дорослих, яким довіряє; - дирекції школи; - практичного психолога, соціального педагога; - класного керівника, вчителя; - на Національну дитячу лінію за номером 0-800-500-225 або 116 111 та Національну «гарячу» лінію з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації за номером 116 123	Дитина яка є свідком

**Рекомендації для батьків
щодо виявлення, реагування та перенаправлення
в ситуаціях жорстокого поводження, домашнього насильства
у Хотинській ЗОШ І-ІІІ ступенів №1**

Ці проява у поведінці та видимі ознаки можуть сигналізувати, що дитина потерпає від будь-якої форми насильства або є загроза вчинення насильства

1. Якщо ваша дитина:

- проявляє протягом кількох днів різну зміну звичної для неї поведінки;
- уникає контактів з однолітками;
- уникає контактів з дорослими, зокрема й з родинного кола чи друзів сім'ї;
- має агресивну реакцію щодо конкретних людей або певної статі, віку тощо;
- не має бажання йти додому;
- проявляє насильство, агресивну поведінку до інших;
- має тілесні ушкодження;
- намагається приховати травми та обставини їх отримання;
- замкнута, тривожна, боязка;
- проявляє занижену самооцінку, має почуття провини;
- відмовляється з будь-яких причин йти до школи;
- має фото-, відео-, аудіо матеріали фізичних, психологічних знущань, сексуального (інтимного) характеру;
- скаржитися на пошкодження, зникнення чи вимагання особистих речей;
- скаржитися на вимагання грошей, їжі тощо;
- скаржитися на образливі висловлювання, прізвиська, жарти, жести, погрози, поширення чуток, обмацування сексуального (інтимного) характеру тощо;
- має мало друзів, або зовсім їх не має;
- швидко втомлюється, має низьку концентрацію уваги;
- грає в сексуальні ігри за допомогою іграшок та ляльок;
- відмовляється від гігієнічного догляду за собою;
- тощо;

2. Дії відбувається на території школи

2.1. Ви бачите, що між дітьми (будь-якого віку/класу) відбувається:

- бійка, штовхання, кидання речами, користування образливих слів, обзивання, розмови у підвищеному тоні, крики, лайка, ляпаси, стусани, щипання, шмагання, кусання, викручування рук, смикання волосся, лапання частин тіла, погрози, поширення чуток, відбирання грошей, їжі, особистих речей, приховування особистих речей тощо;
- зачинення дитини/ дітей у класній кімнаті, туалеті тощо;
- приниження за допомогою мобільних телефонів, інтернету, інших електронних пристроїв.

2.2. Ви бачите, що між дітьми та дорослими /дитиною та дорослим відбувається: і моральний, і фізичний тиск: дорослий кричить на дитину, штовхає її, б'є, викручує руки, смикає за волосся, обзиває, лапає частини тіла, тощо.

2.3. Дитина/група дітей веде себе зухвало стосовно працівників школи, батьків.

3. Якщо ви побачили дитину, яка:

- плаче;
- часто залишається надовго в школі після уроків без причини;
- стоїть окремо від інших дітей/сторониться інших дітей або інші діти стороняться дитини (не запрошують до гри тощо), ігнорують її;
- проявляє страх перед появою батьків, інших членів сім'ї та/або необхідністю йти додому;
- проявляє страх перед появою інших учасників освітнього процесу;
- прогулює уроки, часто запізнюється до школи;
- має на тілі синці, подряпини, сліди від укусів, опіки та інші незвичні для віку дитини фізичні (видимі та не видимі) травми;
- має брудний одяг, одягнута не за погодою;
- інші незвичні для віку дитини фізичні ознаки (видимі та невидимі), а також психологічні і поведінкові прояви, які можуть свідчити про насильство щодо дитини тощо.

4. Якщо дитина вам сказала або ви почули, що до неї або іншої дитини:

4.1. Застосовують будь які дії, перелічені вище .

4.2. Батьки інші члени сім'ї:

- застосовують до неї штовхання, хапання , ляпаси, стусани, укуси, викручування рук, смикання волосся, словесні образи, погрози, приниження, крики, залякування;
- погрожують вигнати з дому, перемістити до іншого місця проживання;
- примушують переглядати/або переглядають у присутності дитини фільми, журнали тощо порнографічного змісту, торкаються інтимних місць дитини, пропонують або здійснили дії сексуального характеру;
- псують навмисно улюблені іграшки, особисті речі;
- не годують;
- постійно обмежують у спілкуванні з іншими дітьми;
- примушують виконувати непосильну для дитини роботу, змушують виконувати роботу замість відвідування закладу освіти;
- дитина є свідком постійних сварок, бійок між батьками, родичами;
- тощо.

5. У всіх вище перелічених випадках не будьте байдужими!

Зверніться до:

- працівників закладу освіти;
- органів Національної поліції;
- служби у справах дітей;
- закладів охорони здоров'я;
- центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;

Також ви можете звернутись для отримання консультацій юристів, психологів та соціальних працівників на:

1. Національну дитячу «гарячу» лінію 116 111 з мобільних 0 800 500 225 зі стаціонарних (з пн.-пт з 12.00. до 20.00.). Лінія є безкоштовною, анонімною та конфіденційною;
2. Національну «гарячу» лінію з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації за номером тел. 0 800 500 335 або 116 123 з мобільних або стаціонарних телефонів (безкоштовно, анонімно та конфіденційно);
3. «Гарячу» лінію для осіб, які постраждали від домашнього насильства, що створена на базі Урядового контактного центру за номером 15-47. Сервіс цілодобово доступний, дзвінки є безкоштовними зі стаціонарних та мобільних телефонів, анонімними та конфіденційними.

**Рекомендації для педагогічних працівників
щодо виявлення, реагування та перенаправлення
в ситуаціях жорстокого поводження, домашнього насильства
у Хотинській ЗОШ I-III ступенів №1**

1 . Дії відбуваються на території навчального закладу та під час освітнього процесу.

1.1. Ви бачите, що між дітьми (будь-якого віку/класу) відбуваються:

- бійка, штовхання, кидання речами, використання образливих слів, обзивання, розмова у підвищеному тоні, крики, лайка, ляпаси, стусани, щипання, шмагання, кусання, викручування рук, смикання волосся, лапання частин тіла, погрози, поширення чуток, відбирання грошей, їжі особистих речей тощо;
- зачинення дитини/дітей в класній кімнаті, туалеті тощо;
- приниження за допомогою мобільних телефонів, інтернету, інших електричних пристроїв.

1.2. Ви бачите, що між дітьми та дорослими/дитиною та дорослим відбувається: і моральний, і фізичний тиск (дорослий кричить на дитину, штовхає її, б'є, викручує руки, смикає за волосся, обзиває, лапає частини тіла тощо).

1.3. Ви бачите, що дитина/група дітей веде себе зухвало стосовно працівників закладу.

2. Якщо ви побачили дитину, яка:

- плаче;
- часто залишається на довго в школі після уроків без причини;
- стоїть окремо від інших дітей/сторониться інших дітей або інші діти стороняться дитини (не запрошують до гри тощо), ігнорують її;
- проявляє страх перед появою батьків, інших членів сім'ї та/або необхідністю йти додому;
- проявляє страх перед появою інших учасників освітнього процесу;
- прогулює уроки, часто запізнюється до школи;
- має на тілі синці, подряпини, сліди від укусів, опіки та інші незвичні для віку дитини фізичні (видимі та не видимі) травми;
- має брудний одяг, одягнута не за погодою;
- інші незвичні для віку дитини фізичні ознаки (видимі та невидимі), а також психологічні і поведінкові прояви, які можуть свідчити про насильство щодо дитини тощо.

3.1. Застосовуються будь-які дії, перелічені вище.

3.2. Батьки, інші члени сім'ї:

- застосовують до неї штовхання, хапання, ляпаси, стусани, укуси, викручування рук, смикання волосся, словесні образи, погрози, приниження, крики, залякування;
- погрожують вигнати з дому, перемістити до іншого місця проживання;

- примушують переглядати/або переглядають у присутності дитини фільми, журнали тощо порнографічного змісту, торкаються інтимних місць дитини, пропонують або здійснили дії сексуального характеру;
- псують навмисно улюблені іграшки, особисті речі;
- не годують;
- постійно обмежують у спілкуванні з іншими дітьми;
- примушують виконувати непосильну для дитини роботу, змушують виконувати роботу замість відвідування закладу освіти;
- дитина є свідком постійних сварок, бійок між батьками, родичами;
- тощо.

4. У всіх вище перелічених випадках не будьте байдужими!

Зверніться до:

- для подальшого реагування адміністрації школи;
- до органів Національної поліції;
- до служби у справах дітей;
- закладів охорони здоров'я;
- центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;

Також ви можете звернутись для отримання консультацій юристів, психологів та соціальних працівників на:

- 1) Національну дитячу «гарячу» лінію 116 111 з мобільних 0 800 500 225 зі стаціонарних (з пн.-пт з 12.00. до 20.00.). Лінія є безкоштовною, анонімною та конфіденційною;
- 2) Національну «гарячу» лінію з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації за номером тел. 0 800 500 335 або 116 123 з мобільних або стаціонарних телефонів (безкоштовно, анонімно та конфіденційно);
- 3) «Гарячу» лінію для осіб, які постраждали від домашнього насильства, що створена на базі Урядового контактного центру за номером 15-47. Сервіс цілодобово доступний, дзвінки є безкоштовними зі стаціонарних та мобільних телефонів, анонімними та конфіденційними.

5. Якщо ваша дитина звернулася до вас та розповіла про ситуацію насильства або загрозу його вчинення:

- заспокойте дитину;
- підтримайте і схваліть, що дитина до вас звернулася та розповіла про ситуацію;
- спитайте, кому ще дитина може розповісти про те, що відбулося/відбувається, кому вона довіряє;
- передайте цю інформацію з дотриманням конфіденційності, для подальшого реагування адміністрації школи.